

тя говореше, и нашия преводачъ ни обясни, че тя повтаряше хиляди пѣти едни и сѣщите думи: „кжщата ми: моята клѣта кжща! моята мила кжща! мжжъ ми! моя бѣденъ мжжъ! моя драгъ мжжъ!“ При слѣдующия домъ чакаше на сѣщата сцена: двѣ жени, едната стара, другата млада, като си клатѣха главите и кжршеха ржцете, монотонно произнасяха: „Азъ имахъ кжща, а сега нѣмамъ; азъ имахъ петъ дѣца, а сега остана едно!“ Тая жена са избавила отъ общото кланье и едвамъ що бѣше са вжрнала на своето пепелище, като са ползуваше отъ нашето идване, или отъ посѣщението на Беринга. Тѣ би можали отдавна да са вжрнатъ, но не смѣяли да са рѣшатъ да направятъ това безъ покровителството на чуждестранца. Тѣхния погребаленъ вопль сме слушали ние отдалеко. Колкото отивахме по-далечъ, толкова повече ние виждахме тия злочести, които повтаряха се сѣщите думи. Но посредъ това отчаяние виждаха са малко сжлзи; то бѣше сухо, кораво, безутѣшно. Извора на сжлзите отколѣ бѣше вече пресжхналъ и скжрбѣта, мрачната скжрбѣ, длѣжна бѣше да си намѣри други исходъ. Малко-по-малко тия злочести жени и дѣца направиха подиря ни едно погребално шествие отъ 400—500 души, като на придружаваха съ своя тжжно-печаленъ вопль, като който, дай, Боже, никога въ живота си вече да не чуя. Но преди да продължа моя разказъ, трѣба да кажа нѣколко думи за Батакъ, така щото читателя да може по-добрѣ да проумѣе сичко, що е станало тукъ. Въ това село е имало 900 кжщи и отъ 8 до 9,000 жители, макаръ и да не е вжзможно да се опредѣли точно количеството на народонаселението, по причина на